

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 2 (738)

2016 m. sausio 16 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išleista šeštadieniais

VYTAUTAS GRUBLIAUSKAS

apie Klaipėdos regiono specifiką ir
uostamiesčio plėtrą

4–5 p.

Klaipėda, kaip ir visa Lietuva, minėjo Sausio dienų įvykius. Miesto meras V. Grubliauskas (kairėje) sakė, kad tų dienų įvykiai Klaipėdos mieste padėjo ir stabilios politinės kultūros pamatus. Ketvirtis amžiaus – ne toks ir trumpas laikas, bet dalyvavusiems tuose įvykiuose sunku pamiršti tą jaudulį, įtampą ir nepalaužiamą tikėjimą: pakilome ir eikime, kelio atgal nėra

Alberto Barausko nuotr.

Lietuva nuo A iki Z

Nauji iššūkiai – Alytaus rajono plėtros variklis _____ 6–7 p.

Sustiprintas savivaldybių dėmesys socialinių problemų sprendimui _____ 10–11 p.

Algis Kašėta: „Mūsų karta iškovojo ir apgynė laisvę“ _____ 16 p.

apie Klaipėdos regiono specifiką ir uostamiesčio plėtrą

2016-uosius Klaipėda paskelbė darnaus judumo metais, skatindama miestiečius dažniau rinktis netaršias transporto priemones

Apie Klaipėdos regiono plėtros tarybos ir uostamiesčio lūkesčius mintimis dalijasi Klaipėdos regiono plėtros tarybos pirmininkas, Klaipėdos miesto meras VYTAUTAS GRUBLIAUSKAS (nuotr.).

Gerb. mere, kuo Klaipėdos regionui buvo ypatingi praėjusieji metai ir ko regionas tikisi šiems?

Manau, ne tik man, bet ir daugeliui Lietuvos politikų, užsiimančių regionų politika, regioninė plėtra yra suvokiama kaip vienas svarbiausių įrankių tiek bendradarbiaujant regione, tiek panaudojant ES paramos lėšas. Šioje srityje regionas yra didžiulė vertybė. Tai didysis įrankis ir didžioji jėga gauti lėšų įvairioms priemonėms įgyvendinti. Klaipėdos regione, nepaisant skirtingų savivaldybių interesų, vis dėlto daugeliu atvejų sugebame susitarti ir rasti visiems priimtinius kriterijus, kuriais vadovaujantis vyksta paramos lėšų skirstymas. Manau, kad Klaipėdos regionas yra vienas perspektyviausių ir ambicingiausių šalies regionų.

Kalbėdamas apie regioninės plėtros tarybą esu labiau linkęs žiūrėti į ateitį. Preliminariai 2014–2020 metų laikotarpiui Klaipėdos regionui skiriama ES fondų parama sieks apie 110 mln. eurų. Projektiniams pasiūlymams teikti yra paskelbti šeši kvietimai. Šiais metais turėtų prasidėti tų projektų įgyvendinimas.

Per šį ES finansinės paramos laikotarpį Klaipėdos regione bus įgyvendinamos dvi integruotų teritorijų vystymo programos – Klaipėdos miesto ir Klaipėdos regiono. Didžiulis dėmesys bus skiriamas visų savivaldybių kasdieniams rūpesčiams spręsti. Kartu būtina atnaujinti ir kaimo gyvenamąsias vietas, mažų miestelių infrastruktūrą.

Tačiau, ką patvirtina ir kolegos iš kitų regionų, panaudojant ES paramą už kadro lieka savivaldybių išskirtinumas. Vyrauja lygiavos principas. Manau, lygiava reikalinga skiriant kiekvienam pagarbą ir dėmesį, bet ji nėra tinkama kalbant apie konkrečias priemones, tad šiuo atveju turėtų būti atsižvelgta į kiekvienos savivaldybės specifiką.

Turėtų būti tobulinama ir regioninių planų rengimo metodika. Esama nelabai beatitinka nūdienos lūkesčių. Manau, kad projektų finansavimo aprašai turėtų būti kur kas detalesni ir aiškesni. Juose turi būti aiškiai išvardytos visos tinkamos finansuoti išlaidos. Dabar vis dar pasitaiko atvejų, kai rengiant ar net bebaigiant projektą paaiškėja, kad kažkuri priemonė nebus finansuojama. To būtų galima išvengti, jei aprašuose būtų kuo mažiau vietos interpretacijoms ir neaiškumams. Ir, be abejo, norėčiau palinkėti, kad ministerijos vis dėlto labiau atsižvelgtų į kiekvieno rajono specifiką. Reikia vienodai gerbti ir mylėti visus regionus, bet kartu išskirtinai vertinti kiekvieno regiono specifiką, problematikos niuansus ir ieškoti jau konkrečiai situacijai pagerinti tinkamiausių receptų.

Manau, kad teigiamas įtakos Klaipėdos regiono plėtrai turės ir įsteigta Klaipėdos regiono savivaldybių asociacija. Tai savivaldybėms atveria galimybę dalyvauti įvairiuose kituose projektuose. Manau, kad turime kuo veiksmingiau išnaudoti šią galimybę, juolab kad įvairios asocijuotos struktūros ES yra itin vertinamos ir skiriant paramos lėšas joms teikiama pirmenybė.

O ko iš 2014–2020 metų laikotarpio labiausiai laukia Klaipėda?

Pirmausia, 2016-aisiais turėtų prasidėti realūs vieno svarbesnių uostamiesčių objektų – naujo 50 metrų ilgio baseino statybos darbai.

Be abejo, džiaugdamiesi praėjusių metų pabaigoje užbaigta Dramos teatro pastato rekonstrukcija, su viltimi žiūrime į Klaipėdos valstybinį muzikinį teatrą. Kiek priklauso nuo manęs, darsiu viską, kad miesto centre esantis Muzikinis teatras taptų miestą reprezentuojančiu objektu. Tačiau šis kartu visą regioną reprezentuojantis ir Kultūros ministerijai pavaldus objektas neturėtų būti vien Klaipėdos miesto savivaldybės galvos skausmas.

Daug tikimasi iš integruotos teritorinės plėtros programos, per kurią numatoma į Klaipėdą pritraukti daugiau nei 20 mln. eurų ES fondų inves-

ticijų. Vertinant miesto dydį tai nėra labai daug, netgi, sakyčiau, tai vidutinio dydžio suma. Todėl, siekdami šias lėšas kuo veiksmingiau panaudoti, išskyrėme pagrindinę prioritetinę miesto teritoriją, į kurią ir numatyta nukreipti minimas investicijas. Daugiausia minėtų ES paramos lėšų bus skiriama į pietus nuo Klaipėdos senamiesčio esančio daugiabučių namų, vadinamųjų „chruščiovkų“, rajono ir gretimų teritorijų konversijai. Planuojama atnaujinti ir atgaivinti čia esančius viešosios paskirties objektus ir viešąsias erdves, sutvarkyti dalį daugiabučių namų kiemų, pastatyti naują Bastionų tiltą per Danės upę ir kt.

Savo ruožtu ir be ES fondų paramos Klaipėda ėmėsi tvarkyti kitas taip pat pietinėje miesto dalyje esančias ir dešimtmečiais rekonstrukcijos nemačiusias viešąsias erdves – pernai rekonstruota Debreceno aikštė, o šiemet statybos darbai jau prasidės Pempininkų aikštėje, Sąjūdžio parke ir kt. Šioje miesto dalyje gyvena beveik trys ketvirtadaliai miestiečių, todėl jai išties būtina skirti daug daugiau dėmesio nei iki šiol. Verta pažymėti, kad kartu nuo 2016-ųjų miestas numato iš savo biudžeto kasmet skirti ir po daugiau nei 700 tūkst. eurų daugiabučių namų kiemų infrastruktūros atnaujinimui – naujų automobilių stovėjimo vietų, vaikų žaidimų aikštelių, apšvietimo sistemų įrengimui, šaligatvių, žaliųjų erdvių sutvarkymui ir kt.

Praėjusiais metais baigti pačioje miesto širdyje esančios Klaipėdos piliavietės rytinės kurtinos atstatymo darbai. Dar šiemet ketiname pradėti atstatyti šiaurinę kurtiną.

Be to, 2016 metus Klaipėda yra paskelbusi darnaus judumo metais. Tai Lietuvoje gan novatoriškas žingsnis. Per šiuos metus uostamiestyje numatyta įgyvendinti visą kompleksą skirtingų priemonių, skirtų miestiečiams skatinti dažniau savo kelionėms rinktis netaršias transporto priemones ir taip gerinti gyvenamąją aplinką mieste. Tiesa, norint pasiekti ženklių pokyčių vienu metų tikrai nepakaks, tad didžiuliai tęstiniai darbai šioje srityje Klaipėdos dar lauks ir ateityje.

Praėjusiais metais Klaipėda nusprendė iki 2019-ųjų padvigubinti finansavimą kultūrai ir kartu su uostu, universitetu, verslo ir pramonės atstovais parengti bendrą miesto ekonominės plėtros strategiją.

Klaipėdos unikalumas – uostas. Kokią įtaką jis daro miesto plėtrai?

Visada sakau, kad miestas ir uostas – tarsi Siamo dvyniai. Jie gimę gyventi ir augti drauge, ir būtų smagu, jei žiūrėtume, matytume, mąstyktume ir planuotume viena kryptimi, jei visuomet vadovautumės tais pačiais tikslais. Deja, reikia pripažinti, kad ne visada pavyksta lengvai pasiekti bendrų sutarimų. Kad ir dabar tiek uostas, tiek miestas rengia du atskirus bendruosius planus. Labai norėčiau tikėti, kad dviejų bendrųjų planų rengimas nesukels susipriešinimo. Tačiau drįstu teigti, kad laukia nelengvas abiejų planų derinimo procesas, nes, pavyzdžiui, vėl viešai prabylama apie galimybę statyti giliavandenį uostą Melnragėje.

Kaip miesto meras ir kaip tikras klaipėdietis, esu suinteresuotas, kad į mūsų miestą plauktų investicijos, bet jos turi plaukti suderintu kursu, kad vėliau neatsirastų nepatogumų. Tuo pat metu ir iš pačių uostininkų girdžiu pamąstymų, kad kol kas dar nėra pakankamai išnaudojami ir dabartinio uosto pajėgumai. Tad ar iš tikrųjų jau reikia keltis į išorę? Taip, kalbant apie didžiųjų transoceaninių laivų priėmimą kėlimasis turi racionalumo, tačiau kas tuomet nutiks su dabartinio uosto infrastruktūra? Kodėl vėl atmetamas Būtingės variantas, kuris visada buvo svarstomas kaip svari išorinio uosto Melnragėje alternatyva? Vienareikšmės pozicijos šiuo klausimu nėra ir uostininkų viduje.

Tad kalbant apie miesto ir uosto santykius, bendras planų derinimas įgyja vis didesnę reikšmę. Juk turime kalbėti ne tik apie naujų investicijų pritraukimą, bet ir apie į uostą atvykstančių ar iš jo išvykstančių transporto srautų suvaldymą, miestiečių gyvenimo sąlygų gerinimą ir pan. Savo pozicijas privalome suderinti dar planavimo stadijoje, o ne pradėjus įgyvendinti jau parengtus projektus. Kartu manau, kad ir bandymas spręsti problemas per įstatymų pataisas taip pat nėra pats perspektyviausias būdas. Pasieltas kad ir nedidelis sutarimas yra didesnė vertybė, nei gerai įsuktas konflikto židinis. Tad linkiu, kad šie metai būtų uosto ir miesto sutarimo ir bendro vardiklio radimo metais. Miesto ir uosto santykiuose tikrai būna ir audringesnių laikotarpių, ir štelių, ir tai, manau, natūralu.

Daug lūkesčių buvo dedama į kruizinių laivų atvykimą į Klaipėdą. Ar miestas pajunta jų naudą?

Kruizinių laivų dinamika pagal laivų skaičių lyg ir sustojo, bet į Klaipėdą užsuka vis didesni laivai, kuriais kasmet atplaukia vis daugiau turistų. Nenoriu interpretuoti, bet priklausomai nuo miesto, kiekvienas jame apsilankęs turistas palieka nuo 50 iki 100 ar daugiau eurų. Darytume labai didelę klaidą, jei kruizinę laivybą nurašytume kaip neperspektyvią ir nedidelę naudą tiek miesto, tiek regiono, tiek šalies ekonomikai teikiančią turizmo sritį. Pagaliau tai yra ir miesto, ir regiono, ir valstybės garsinimas.

Kruizinių turistų poreikiai skatina miestą, miestiečius ir paslaugų srityje dirbančius verslininkus pasitempti, ieškoti naujoviškesnių turistų pritraukimo formų ir būdų, kartu paverčiant miestą patrauklesniu. Matau didžiulę kruizinės laivybos naudą ir visam regionui. Pasaulyje visi arčiau jūros esantys regionai kovoja dėl kiekvieno turistų pritraukimo į savo miestą ir tam skiria didžiules lėšas. Tad būtų nusikaltimas ateinančioms kartoms, jei esamos situacijos mes neišnaudotume. Kuo daugiau įdomių objektų pasiūlysiu, tuo daugiau turistų sulauksime, ir ne tik atplaukiančių kruiziniais laivais. O tai visų pirma yra smulkiojo ir vidutinio verslo skatinimas ir rimta injekcija į kiekvienos savivaldybės plėtrą.

Kadangi kalbamės Sausio 13-osios išvakarėse, o leidinys, kuriame bus paskelbtas šis interviu, išeis tik kelios dienos po šios datos, kokius prisiminimus ši diena jums sukelia?

Tai tikriausiai viena svarbiausių datų po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Galima sakyti, kad tai yra ta diena, kai Lietuva nedvejodama išreiškė savo apsisprendimą būti laisva ir nepriklausoma ir grįžti į demokratinių pasaulio valstybių sąrašą. Tą dieną nuošalyje neliko ir Klaipėda. Nebuvome iš tų, kurie tyliai tūnojo kelio pakraštyje, laukdami, kaip viskas pasibaigs. Juk Klaipėda sovietmečiu buvo strateginės svarbos miestas, kur buvo dislokuota ir daug sovietinės kariuomenės. Nereikia pamiršti ir to, kad Klaipėda visą laiką buvo daugiakultūris darinys. Tad tuomet būta neaišku, kaip į įvykius reaguos vietos rusakalbiai, mieste gyvenę kariškiai, iš kitų Sovietų sąjungos valstybių atvykę ir laivų statybos ar remonto įmonėse dirbę specialistai. Ir galbūt kai kam čia tikrai norėjosi įskelti konfliktą. Net iki kraujo praliejimo.

Tačiau šiandien būtina pasidžiaugti tuometinių miesto vadovų įžvalgumu, psichologiniais gebėjimais susitarti netgi su sovietinės kariuomenės vietinių dalinių vadais, siekiant, kad nebūtų pakelti kareiviai ir į gatves nebūtų išvesti tankai, nors jie kaip ir jau buvo užvesti. Tų dienų įvykiai Klaipėdos mieste padėjo ir stabilios politinės kultūros pamatus. Ketvirtis amžiaus – ne toks ir trumpas laikas, bet dalyvavusiems tuose įvykiuose sunku pamiršti tą jaudulį, įtampą ir nepalaužiamą tikėjimą: pakilome ir eikime, kelio atgal nėra.

Klaipėdos meras tikisi, kad šis Muzikinio teatro maketas taps realiu visam regionui svarbiu kultūros židiniu

Nauji iššūkiai –

VITANA BRUČIENĖ

ALYTAUS RAJONO PLĖTROS VARIKLIS

MYLIU SAVO KRAŠTĄ
IR JO ŽMONES

Meras
Algirdas VRUBLIAUSKAS

Politikoje esu ne naujokas. Daugiau kaip du dešimtmečius dirbu savivaldos sistemoje, tačiau prieš metus vykusių rinkimų rezultatus vertinu su ypatingu jauduliu ir atsakomybe. Tiesioginis žmonių pasitikėjimas dar labiau įpareigoja tęsti pradėtus darbus, įkvepia naujoms iniciatyvoms. Rajono taryboje iš Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų, socialdemokratų ir Liberalų sąjūdžio tarybos narių sudaryta koalicija sutaria sprendžiant administracinių išteklių mažinimo, šilumos ūkio modernizavimo ir visus kitus esminius klausimus.

Ankstesniais metais rajone daug investuota į pastatus, aikštynus, parkus. Pernai daugiau dėmesio skyrėme socialiai jautriai sričiai – be tėvų globos likusiems vaikams, globėjams. Mūsų siekis – surasti globėjus visiems tėvų globos netekusiems rajono vaikams. Jau ne pirmus metus esu Lietuvos savivaldybių asociacijos Socialinių reikalų komiteto pirmininkas, ir man gerai žinomos su globos namais susijusios problemos.

Mano įsitikinimu, šioje srityje dviračio išradinėti nereikia – vaikui niekur nebūs geriau nei šeimoje. Tos globos šeimoje jam ir reikia ieškoti, dirbti su savo bendruomenės šeimomis, jas skatinti. Aš tvirtai tikiu, kad tos kelios dešimtys mūsų rajono vaikų, šiuo metu augančių globos namuose, tikrai gali rasti tėvišką šilumą ir namų jaukumą globėjų šeimose.

Savivaldybė, suvokdama vaiko poreikius, numato skirti po 300 eurų per mėnesį kiekvienam naujai vaiką globoti paėmusiam gyventojui. Tačiau neabejoju, kad šeimos vaikus globoti ima tikrai ne dėl pinigų. Pirmoje vietoje yra žmonių gerumas, supratimas, atjauta ir atsakomybė. Nesiekiame atimti vaikų iš tėvų, bet, norėdami išvengti nelaimių, šiomet dar labiau stiprinsime socialinių darbuotojų darbą, persikirstysime krūvius, jau įkurėme dieną naktį

Mintimis apie pasiekimus ir planus, problemas ir jų sprendimo galimybes dalijasi Alytaus rajono savivaldybės vadovai.

veikiančias mobilias grupes darbui su socialinės rizikos šeimomis.

Praėjusių metų pabaigoje inicijavau labdaros ir paramos fondą gyventojams. Fondą įsteigė ne meras, o fizinis asmuo Algirdas Vrubliauskas kartu su dalininkais. Fondą įsteigėme norėdami, kad parama pasiektų tuos, kam iš tiesų jos labiausiai reikia, o ne tik tuos, kas jos garsiau ir atkakliau prašo.

Noriu pasidžiaugti ir savivaldybės pasiekimais. Lietuvos laisvosios rinkos instituto atliktame tyrime Alytaus rajono savivaldybė aplenkė 33 savivaldybes ir užima 21 vietą tarp 54 mažųjų šalies savivaldybių. Manau, kad tai lemia ne atskiri sprendimai, o veiksmų ir sprendimų visuma. Šiame reitinge mūsų savivaldybė buvo gerai įvertinta transporto, biudžeto, viešųjų pirkimų, valdymo srityse. Tai leidžia manyti, kad tokiam įvertinimui įtakos galėjo turėti racionalūs sprendimai. Didelę įtaką reitingams turėjo ir su korupcija kovojančios organizacijos „Transparency International“ Lietuvos skyriaus 2015 metais paskelbta informacija, kad Alytaus rajono savivaldybė yra atskaitingiausia ir skaidriausia savivaldybė Lietuvoje. Manau, kad pro vertintojų akis neprasprūdo ir kiti dalykai: investicijos į rajono kelių sutvarkymą, gatvių asfaltavimą, visuomeninės paskirties pastatų tvarkymas – atnaujintomis patalpomis džiaugiasi Simno ambulatorijos medikai ir pacientai, Alytaus r. meno ir sporto mokykla, erdviai ir jaukiai įrengti Pivašiūnų globos namai, gražiai tvarkosi rajono bendruomenės, įrengtos naujos mokyklų katilinės ir daug kitų gražių pavyzdžių.

Žiūrint į ateitį Alytaus rajonas negali be iššūkių: nuo naujų metų savivaldybė kartu su dar keturiomis bandomosiomis šalies savivaldybėmis išbandys klasės krepšelio modelį. Tikimės gero rezultato – išsaugoti mokyklas. Šiais metais daug darbų planuojame įvykdyti savivaldybės biudžeto lėšomis, esame pasiruošę ir laukiame naujo ES paramos laikotarpio, kurio metu numatėme įgyvendinti daug ambicingų projektų.

ATNAUJINTOS
KULTŪROS ĮSTAIGOS

Mero pavaduotojas
Arvydas BALČIŪNAS

Savivaldybės taryboje dirbu nuo 1995 metų. Pernai man patikėtos vicemero pareigos, kurias vertinu su didele atsakomybe. Teko daug

bendrauti su rajono kultūros darbuotojais, kurių dauguma yra atsidavę savo darbui, kūrybingi. Rajone dauguma kultūros įstaigų yra atnaujintos, pritaikytos įvairiems renginiams ir veiklai. Savivaldybė užsibrėžusi atgaivinti ir pritaikyti kultūros, turizmo, švietimo veiklai istorinę Kurėnų Lauryno Radziukyno mokyklą, kuri šiomet minės 80-metį.

Aktyviai dirba rajono vietos veiklos grupė ir bendruomenės. Savivaldybei padedant jos, pasinaudodamos ES parama, įrengė sporto aikštynus, vaikų žaidimų aikšteles, poilsio teritorijas, susitvarkė aplinką ir atliko kitus vietos bendruomenei naudingus darbus.

Rajono gyventojams svarbus įvykis – Trečiojo amžiaus universiteto atidarymas. Tikimės, kad graži žinia apie universitetą Dauguose pasklis po Alytaus rajoną ir jį lankys ir kitų seniūnijų gyventojai.

VEIKLOS VARDIKLIS –
TAUPUMAS

Savivaldybės administracijos direktorė
Jolanta KRUČKAUSKAITĖ

Savivaldybės administracijos direktoriaus pareigos – didelė atsakomybė, nes nuo savivaldybės darbuotojų darbo organizavimo daug priklauso rajono gyventojų gyvenimo kokybė. Socialinės paslaugos, sveikatos apsauga, švieti-

mas, laisvalaikis, susisiekimai, kiti komunaliniai klausimai – vienos svarbiausių sričių, už kurias esame atsakingi.

Kad administracija dirbtų sklandžiai, priimtas sprendimas uždrausti rūkyti Alytaus rajono savivaldybės administraciniame pastate, seniūnijų patalpose ir jų priegose arčiau nei dešimt metrų nuo įėjimų į šių įstaigų pastatus. Gerinant darbo sąlygas administracijos darbuotojams, artimiausiu metu bus įrengiama pietų poilsio patalpa.

Taupome savivaldybės lėšas. Valdiškuose automobiliuose diegiama kontrolės ir stebėjimo sistema, taip siekiant racionaliausiai naudoti savivaldybės turtą. Savivaldybės įstaigoms šildyti centralizuotai perkamas kuras, nes tai galimybė ir pigiau nupirkti kurą, ir tinkamai organizuoti viešuosius pirkimus. Taip pirkdami kurą šildymui jau sutaupėme beveik 20 tūkst. eurų. Planuojame centralizuotai pirkti ir kurą automobiliams, transporto priežiūros paslaugas.

Pasiteisino ir savivaldybės administracijos pertvarka. Ji mums per metus padės sutaupyti apie 50 tūkst. eurų. Pernai savivaldybėje įdiegta šiuolaikiška „vieno langelio“ aptarnavimo sistema. Tai užtikrina patogesnę ir operatyvesnę paslaugų gyventojams teikimą.

Planuojame pasinaudojant „Skype“ programa daugiau su seniūnijomis bendrauti nuotoliniu būdu. Tai ekonomiškesnė ir laiko, ir lėšų panaudojimo galimybė.

NAMUOSE ATLIEKOS JAU RŪŠIUOJAMOS

Administracijos direktoriaus pavaduotojas
Virgilijus PRANSKEVIČIUS

Į savivaldybę atėjau dirbti iš verslo. Tačiau ir ten, ir čia, jeigu nori rezultatu, reikia daug dirbti. Abiem atvejais labai svarbus komandinis

darbas. leškome būdų padėti rajono ūkininkams, skatinant jų pagamintų produktų vartojimą. Vienas pastarųjų projektų – savivaldybė labai aktyviai prisijungė prie ūkininkų produktų prekybos internetu projekto www.kaimasinamus.lt. Naudodamiesi šia sistema vartotojai užsisako ir gauna šviežius produktus tiesiogiai iš ūkininkų.

Daug dėmesio skiriame atliekų rūšiavimui. Savivaldybė kartu su Alytaus regiono atliekų tvarkymo centru pasiekė, kad dauguma gyventojų namuose jau rūšiuoja atliekas. Dabar ėmėmės žygių, kad atliekos būtų rūšiuojamos ir tvarkant aplinką, kapines. Tam sudarėme visas sąlygas, daug dėmesio skyrėme žmonių švietimui. Paprašėme kunigų pagalbos, kad jie per mišias paaiškintų atliekų rūšiavimo svarbą. Rezultatas – švaresnė aplinka ir sutaupytos sąvartyno mokesčio lėšos. Pernai patvirtintas ir naujas Leidimų laidoti išdavimo, laidojimo ir kapinių lankymo rajono teritorijoje tvarkos aprašas. Bus atliekamas kapavičių identifikavimas ir sudaryti nauji kapinių plotai su atitinkamais priedais, kurie leis kontroliuoti kapavičių matmenis. Pagal naują laidojimo ir kapinių tvarkos aprašą taupiau paskirstomas kapinių plotas, geriau panaudojamos apleistos kapavietės.

TELŠIAI PERĖMĖ KULTŪROS SOSTINĖS MEDĮ

2016 m. Žemaitijos sostine tituluojami Telšiai tapo kultūros sostine. Žagarės miestelyje vykusiame baigiamajame „Lietuvos kultūros sostinės 2015“ renginyje Telšių rajono merui Petriui Kuizinui perduotas simbolinis per Lietuvos kultūros sostinės keliaujantis gintaro medis (**nuotr.**).

Prieš įteikiant gintarinį kultūros sostinės medį Telšiams,

EVA STONKEVIČIENĖ

renginio organizatoriai pateikė staigmeną – padovanojo grupės „Dvė žovis“ žemaitišką muzikinį kūrinį.

2016 metų Lietuvos kultūros sostinės šeimininkas meras P. Kuizinas dėkojo už Telšiams suteiktą garbingą titulą ir džiaugėsi, kad pasiruošimas šio projekto įgyvendinimui visus paskatino iš naujo atrasti Žemaitijos sostinės grožį ir išskirtinumą, o kultūros ir meno bendruomenę suvienijo bendram atsakingam tikslui – jį atskleisti visai Lietuvai ir pasauliui.

Telšiai „Lietuvos kultūros sostinė 2016“ buvo nominuoti įvertinus Telšių rajono savivaldybės Kultūros ministerijai pateiktą projektinę paraišką „Ant septynių kalvų – septynios meno kalbos“. Šio projekto vykdytojas – Telšių rajono savivaldybės kultūros centras. 2016 metai Telšiams išskirtiniai ir tuo, kad šiemet miestas minės 225 metų Magdeburgo teisių suteikimo sukaktį. Projekto koncepciją padiktavo istorinis Žemaitijos sostinės landšafto elementas: Telšiai – miestas, pastatytas ant septynių kalvų. Todėl ir projekto įgyvendinimo trukmė – septyni mėnesiai: nuo balandžio 15 – Pasaulio kultūros dienos – iki spalio. Kiekvienas iš mėnesių skirtas skirtingai kultūros ir meno šakai, kurias reprezentuoja septyni Lietuvos kultūros sostinės 2016 ambasadoriai – žymūs žmonės, kilę iš Telšių. Balandis – literatūros mėnuo. Ambasadorė – Lietuvos literatūros tyrinėtoja Viktorija Daujotytė. Gegužė – šokių mėnuo. Ambasadorius – Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro baleto primarius Nerijus Juška. Birželis – folkloro mėnuo. Ambasadorė – etnomuzikologė, etninės kultūros puoselėtoja Loreta Sungailienė. Liepa – sporto mėnuo. Ambasadorius – Lietuvos krepšinio trenerių asociacijos garbės prezidentas, Lietuvos krepšinio federacijos vykdomojo komiteto narys Vydas Gedvilas. Rugpjūtis – muzikos mėnuo. Ambasadorius – muzikologas, dirigentas Donatas Katkus. Rugsėjis – teatro mėnuo. Ambasadorė – kino ir teatro aktorė, rašytoja Nijolė Narmontaitė. Spalis – vizualiųjų menų mėnuo. Ambasadorius – architektas, Vilniaus dailės akademijos Telšių fakulteto profesorius Algirdas Žebrauskas.

Telšiai projektui „Ant septynių kalvų – septynios meno kalbos“ ruošėsi itin atsakingai ir parengė gausią renginių programą, kurioje atsispindi ir Žemaičių etnokultūrinio regiono tradicijos, ir netikėtos profesionalaus meno instaliacijos miesto erdvėse.

Algis Kašėta:

„MŪSŲ KARTA IŠKOVOJO IR APGYNĖ LAISVĘ“

Varėnos rajono meras Algis Kašėta yra apdovanotas Sausio 13-osios atminimo medaliu. Minint dvidešimt penktąsias Sausio 13-osios metines jis dalijasi prisiminimais ir mintimis apie to meto įvykius bei nuotaikas.

Gerb. mere, ką Jums reiškia Sausio 13-oji?

Sausio 13-oji man pirmiausia reiškia labai svarbios pergalės prieš sovietų imperiją dieną. Kaip tik tomis neramiomis 1991 metų sausio dienomis buvo patvirtintas mūsų ryžtas ir tikras tikėjimas laisve. Tai tarsi referendumas, kurio rezultatai buvo užtvirtinti laisvės gynėjų krauju.

Kokius prisiminimus ir emocijas sukelia ši diena?

Tuo metu buvo tarpusavyje sumišę daug įvairių jausmų ir emocijų. Pradėjus augti įtampai – prosovietinei organizacijai „Jedinstvo“

rengiant mitingus, sovietų karinėms dalims pradėjus demonstruoti savo galią Vilniaus gatvėse, augo nerimas dėl mūsų paskelbtos Nepriklausomybės išlikimo. Prasidėjus ginkluotai agresijai baiminomės dėl galimų netekčių, sielvartavome dėl žuvusiųjų. Kartu buvo ir didelis vienybės jausmas, pasiryžimas gintis ir atsilaikyti brutaliai smurtui. Galų gale, puolimui sužlugus, džiaugėmės mūsų pergale.

Kur tomis įsimintinomis dienomis Jūs buvote? Ką darėte?

Per kruvинуosius Sausio įvykius teko tris paras budėti Parlamente. Sausio 12 dieną, prasidėjus šaudymui prie Spaudos rūmų, davėme priesaiką ir tik su vadų leidimu galėjome palikti Parlamento rūmus. Tik keletą minučių turėjome laiko apsispręsti, kas lieka ginti Parlamento. Priesaikos davimas buvo įsimintiniausias momentas. Ta akimirka buvo ne tik jaudinanti, bet ir bauginanti, nes tapo akivaizdu, kad galime laukti visko. Deja, rankose tuomet turėjome tik metalinius strypus. Tik vėliau atsirado „Molotovo kokteiliai“. Tačiau mane ir kitus bendražygius stiprino žmonių, kurie susirinko aplink Parlamentą, palaikymas, bendrystė. Tomis dienomis prie Parlamento tvyrojo tikra kovojančios Lietuvos dvasia.

Bėgantis laikas daug ką keičia, daug ką nusineša į užmarštį. Ko palinkėtumėte ateities kartoms?

Dvidešimtajame amžiuje bene kiekvienai lietuvių tautos kartai teko patirti didelius sukrėtimus ir išbandymus, apginti arba, prarasti laisvę. Mūsų karta laisvę iškovojė ir apgyinė 1991 m. sausio 13-ąją, dėl to galime didžiuotis. Didžiausias linkėjimas ateities kartoms – išsaugoti tai, kas senelių ir tėvų iškovota.

Kaip varėniškiai šiais metais minėjo Sausio 13-osios dvidešimt penktąsias metines?

Tomis įsimintinomis 1991-ųjų sausio dienomis Parlamente budėjo daug varėniškių, todėl mums visiems ši diena išties reikšminga ir brangi. Kasmet Varėnoje ir rajono kaimuose vyksta Sausio 13-ajai skirti minėjimai ir įvairūs renginiai, žmonės į juos susirenka, bendrauja, prisimena 1991-ųjų sausio įvykius.

Šiais metais, minint 25-ąsias Sausio 13-osios metines, visame Varėnos rajone vyko daug gražių ir prasmingų renginių.

Sausio 13-osios rytą rajono mokyklų, bibliotekų, kultūros centrų, įstaigų languose trumpam sužibo Atminimo žvakutės, o Varėnos kultūros centre ir rajono kaimuose vyko renginiai, kurių metu buvo prisimintos skaudžiausios mūsų tautos istorijos akimirkos, tylos minute pagerbtos Sausio 13-osios aukos, prisiminti tomis dienomis Lietuvos Nepriklausomybės sargyboje drąsiai budėję žmonės. Uždegti Atminimo laužai ir lietuviškos patriotinės dainos priminė ne tik skaudžius 25-erių metų senumo įvykius, bet ir mūsų pačių susitelkimą bei vienybę. Kaip ir kasmet, prasmingą akciją – žygį prie vieno iš Pietų Lietuvos partizanų vadų – pulkininko Juozo Vitkaus-Kazimieraičio vadavietės, esančios šalia Rudnelės kaimo, surengė marcinkoniškiai.

Kalbino Rūta Averkienė

„GYVYBĖS IR MIRTIES KELIAS“

Artėjant Laisvės gynėjų dienai, sostinės gatvėmis vyko tradicinis tarptautinis bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“, skirtas pagerbti tiems, kurie paaukojo savo gyvybes per 1991 metų sausio 13-osios įvykius. XXV bėgime – net 4500 dalyvių, vyriausiam – 85 metai. Lietuvius Laisvės gynėjų dieną palaiko ir gausus būrys kitų šalių komandų – bėgikai iš Japonijos, JAV, Latvijos, Estijos, Bulgarijos ir kt. (**nuotr.**)

Vilniaus miesto mero pavaduotojas Valdas Benkuskas padėjo gėlių prie žuvusiųjų Lietuvos laisvės gynėjų kapų Antakalnio kapinėse ir pasveikino pagarbos bėgimo dalyvius – karius ir šaulius, mokyklų, klubų, visuomeninių organizacijų, šeimų komandas, linkėdamas vienybės. „Sausio 13-oji yra ta data, kai susivienija skirtingų kartų, amžiaus lietuviai, kai suvokiame, kad skausmas, kančia ir viltis, kuriuos visi išgyvenome 1991-ųjų sausio 13-ąją, niekada nedings iš mūsų atminties. Šis tradicinis pagarbos bėgimas parodo, kad būdami tokie skirtingi, mes visi judame ta pačia laisvės ir vienybės kryptimi“, – sakė mero pavaduotojas.

Pagarbos bėgimu kasmet prisimenami Lietuvos laisvės gynėjai – Loreta Asanavičiūtė, Virginijus Druskis, Darius Gerbutavičius, Ro-

landas Jankauskas, Rimantas Juknevičius, Alvydas Kanapinskas, Algimantas Petras Kavoliukas, Vytautas Koncevičius, Vidas Maciulevičius, Titas Masiulis, Alvydas Matulka, Apolinaras Juozas Povilaitis, Ignas Šimulionis, Vytautas Vaitkus, kurie kiekvienam lietuviui yra gyvi Laisvės viltimi atmintyje ir prasminguose darbuose.

Bėgimo startą paskelbė Garbės sargybos kuopos karių pagarbos salvė. Įveikus nuotolį prie Vilniaus televizijos bokšto memorialinės sienos, menančios tragišką 1991 metų sausį, sugiedotas Lietuvos himnas, Garbės sargybos kuopos kariai padėjo gėlių prie memorialo. Geriausiai, gausiausiai komandoms ir bėgimo laimėtojams įteikti atminimo prizai, dalyviai pavaišinti karšta arbata.

Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus inf.

